

Jubilarni 25. hrvatski simpozij osoba s invaliditetom

Zajednica saveza osoba s invaliditetom

Hrvatske (SOIH) organizirala je dana 6. studenoga 2020. jubilarni 25. hrvatski simpozij osoba s invaliditetom o temi "Konvencija UN o pravima osoba s invaliditetom" – ciljevi održivog razvoja, sport i osobe s invaliditetom, žene s invaliditetom.

Zbog nemogućnosti okupljanja većeg broja sudionika uslijed pandemije koronavirusa, tradicionalni dvodnevni Simpozij održan je virtualno putem ZOOM platforme kao jednodnevni skup i to samo sa zastupnicima u Skupštini SOIH - a jer svaka redovna članica ima po 3 zastupnika, a pridružena po jednog čime je ipak, može se reći, cijela Hrvatska bila zastupljena.

Simpozij je pozdravnom riječi otvorila **Marica Mirić**, dopredsjednica SOIH - a, a potom je sudionicima predstavila temu povezanost invaliditeta, ljudskih prava i Ciljeva održivog razvoja – univerzalnog i sveobuhvatnog programa djelovanja za sve zemlje. Istaknula je posebnost Ciljeva održivog razvoja za osobe s invaliditetomjer je u njima invaliditet zastavljen u gotovo svim člancima, što je za razliku od Milenijskih ciljeva do 2015. godine iznimno iskorak jer isti nisu uključivali osobe s invaliditetom. Također je naglasila povezanost ciljeva s pojedinim člancima Konvencije UN o pravima osoba s invaliditetom (KPOSI). Zaključila je kako u tom smislu Ciljeve održivog razvoja treba smatrati vrlo korisnim alatom provedbe KPOSI koji se mogu koristiti i kao zagovaračka platforma jer obvezuju na osnaživanje ranjivih skupina, uključujući i osobe s invaliditetom te promicanje univerzalnog poštivanja ljudskih prava, jednakosti i nediskriminacije.

Temu „Sport i osobe s invaliditetom“ predstavio je **Ratko Kovačić**, predsjednik Hrvatskog paraolimpijskog odbora i Europskog

paraolimpijskog odbora, naglasivši pozitivne učinke bavljenja sportom na psiho - fizičko stanje organizma i imunitet, a potom i na razvoj funkcionalno – motoričkih sposobnosti. Kroz prikaz Projekta jačanja kapaciteta HPO članica koji omogućava svim osobama s invaliditetom uključivanje u sportske aktivnosti bez obzira na stupanj i težinu invaliditeta poručio je kako vježbanje i treninzi poboljšavaju osobnu kvalitetu života, a posebice života osoba s invaliditetom. Pozvao je mlade osobe s invaliditetom na uključivanje u sportske aktivnosti i sportske klubove osoba s invaliditetom. Uspjesi koje osobe s invaliditetom danas postižu u sportu izrazito doprinose njihovom osnaživanju, ali i financijskoj neovisnosti.

Aktivizam SOIH -Mreže žene s invaliditetom predstavila je **Lorena Vovk**, pravnica SOIH-a. Uz pregled statističkih podataka o žrtvama nasilja te broj prijava nasilja nadležnim tijelima, prema podacima Ministarstva unutarnjih poslova i podacima prikupljenim putem SOIH-SOS telefona prikazala je dosadašnje djelovanje SOIH-Mreže žena s invaliditetom i SOIH - SOS telefona za žene s invaliditetom žrtve nasilja, uzimajući u obzir osobito težak položaj žena s invaliditetom uzrokovani pandemijom koronavirusa. Posebnu pozornost pridala je ulozi SOIH-Mreže žena s invaliditetom u borbi protiv nasilja nad ženama. SOIH je prepoznao da žene i djevojke s invaliditetom trebaju biti informirane o svojim pravima u pristupačnim i razumljivim formatima kako bi mogle donositi vlastite odluke. Stoga kroz održavanje edukacija u okviru sedmodnevног Treninga za žene s invaliditetom SOIH potiče aktivno sudjelovanje žena s invaliditetom u svim segmentima društva, a posebno u kreiranju politika. Predstavljajući Kampanju „16 dana aktivizma

protiv rodno uvjetovanog nasilja“ pozvala je sudionike da se uključe u aktivnosti Kampanje koja se ove godine provodi s motom „Ponosne, jake i vidljive“ s ciljem zagovaranja ratifikacije Konvencije protiv nasilja i uznemiravanja (ILO C 190) koju je donijela Međunarodna organizacija rada.

Uz zastupnike Skupštine SOIH-a, virtualnom Simpoziju nazočila je **Ljubica Lukačić**, saborska zastupnica koja je u svom obraćanju sudionicima istaknula prioritetna pitanja za osobu s invaliditetom čije će rješavanje u svom mandatu zagovarati, a to su utvrđivanje statusa osobe s invaliditetom i izmjena Zakona o jedinstvenom tijelu vještačenja te donošenje Zakona o inkluzivnom dodatku i Zakona o osobnim pomagačima. Naglasila je kako su udruge osoba s invaliditetom svoju primarnu zagovaračku ulogu zamijenile s ulogom pružatelja socijalnih usluga te je nužno potrebno rasteretiti ih i omogućiti im da zagovaraju prava svojih članova. Također, izrazila je spremnost za dati potporu da se kroz projekte riješi iznimno važno pitanje za sve osobe s invaliditetom u RH, a to je dostupnost i pristupačnost javnoga prijevoza u urbanim i ruralnim sredinama. Kao članica SOIH-Mreže žena s invaliditetom osvrnula se i na problem porasta obiteljskog nasilja nad ženama, a kao jedan od ciljeva istaknula je osiguravanje pristupačnosti sigurnih kuća i skloništa za žene s invaliditetom žrtve nasilja. U nadolazećoj Kampanji 16 dana aktivizma protiv rodno uvjetovanog nasilja izrazila je želju za sudjelovanjem i suradnjom sa SOIH - om koju već dugi niz godina ostvaruje kao promotorica Kampanje među zastupnicima u Hrvatskom Saboru. Na kraju svog obraćanja prenijela je poruku predsjednika Vlade RH koji je izrazio želju za suradnjom s osobama s invaliditetom kako bi i ove godine zajedničkim naporima dostoјanstveno obilježili 3. prosinac – Međunarodni dan osoba s invaliditetom.

U nastavku su Marica Mirić, Ratko Kovačić i Ljubica Lukačić dali odgovore na još neka pitanja od značaja za osobe s invaliditetom. Sudionici Simpozija, koji su svojim odazivom uveličali ovogodišnji jubilarni Simpozij dali su poseban doprinos putem aktivne participacije kroz razmjenu mišljenja i izražavanje dojmova o samoj organizaciji Simpozija. Za Zajednicu

saveza osoba s invaliditetom Hrvatske dobivena podrška predstavlja poticaj da i dalje zauzeto djeluje na području unapređenja položaja osoba s invaliditetom.

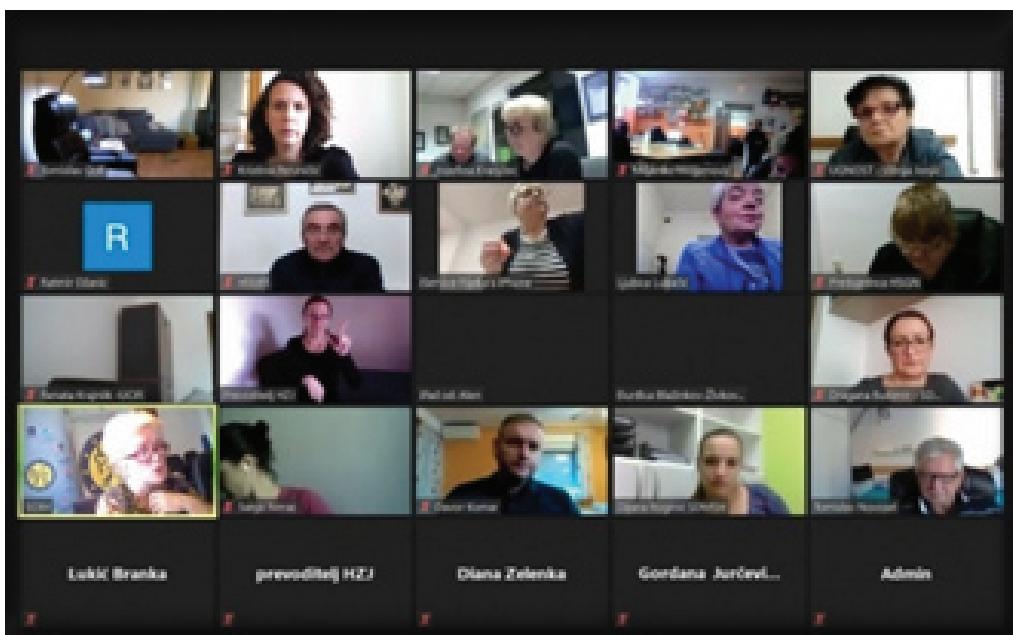
Zaključci Simpozija su sljedeći:

- hitno uputiti pismo nadležnim da je ovakvo poigravanje s projektom osobne asistencije nedopustivo jer dovodi udruge u poziciju da ljudima koji iznimno kvalitetno rade daju otkaze,
- zahtijeva se žurna uspostava regularnog djelovanja i poštivanja ugovora vezanih za zahtjeve za nadoknadu sredstava (ZNS) i to kako ocjene dostavljenog ZNS-a, tako i uplate sredstava u protivnom će udruge biti prinuđene na tužbe jer se tim neodgovornim radom dovodi u pitanje održivost udruga,
- omogućiti da se kroz EU fondove raspiše natječaj za nabavu posebno prilagođenih kombi vozila kako bi se omogućio prijevoz osoba s invaliditetom u ruralnim i urbanim sredinama,
- edukacijom predstavnika saveza i udruga članica potrebno je unaprijediti znanje o povezanosti Ciljeva održivog razvoja i Konvencije o pravima osoba s invaliditetom što će doprinijeti snažnijoj primjeni Konvencije,
- sport je iznimno važan čimbenik za uključivanje osoba s invaliditetom u život zajednice, za njihovo osnaživanje i poboljšanje kvalitete njihova života,
- podizanjem svijesti i osnaživanjem žena za prepoznavanje i prijavu nasilja mogu se učiniti značajni pomaci u sprječavanju nasilja
- Konvencija i Održivi ciljevi, sport i žene s invaliditetom trebaju biti tema svakog sljedećeg Simpozija.

Ovogodišnji Simpozij sudionici su ocijenili kratkim, jasnim, dinamičnim i sadržajnim i zaključen je sintagmom

„Održivi razvoj, sport za sve i nulta tolerancija prema nasilju nad ženama s invaliditetom“.

Više o Simpoziju možete pronaći na [web](#) stranici SOIH – a.

Kampanja 16 dana aktivizma protiv rodno uvjetovanog nasilja

SOIH sa savezima i udrugama članicama i ove godine provodi **Kampanju 16 dana aktivizma protiv rodno uvjetovanog nasilja** u znak sjećanja na sestre Mirabal koje su 1960. godine u Dominikanskoj Republici brutalno ubijene po zapovijedi diktatora Rafaela Trujilla, kao i na brojne žene koje su svoj rad posvetile borbi za ljudska prava i dostojanstvo.

Riječ je o međunarodnoj Kampanji koja traje od dana **25. studenoga - Međunarodnog dana borbe protiv nasilja nad ženama**, preko **3. prosinca - Međunarodnog dana osoba s invaliditetom**, **5. prosinca - Međunarodnog dana volontera** do **10. prosinca - Međunarodnog dana ljudskih prava**.

Ovogodišnju Kampanju SOIH provodi pod sloganom „**Ponosne, jake i vidljive!**“, a otvorena je 25. studenoga obilježavanjem Međunarodnog dana borbe protiv nasilja nad ženama kroz podjelu bijelih vrpci, letaka i objavu razglednice „Moj tata osuđuje nasilje!!! Zato potpisuje NE nasilju nad ženama“ na mrežnim stranicama.

Velika je čast i zadovoljstvo što su zastupnici i zastupnice u Hrvatskom saboru, kao i predsjednik Vlade na Međunarodni dan borbe protiv nasilja nad ženama nosili bijele vrpce koje im je za tu prigodu SOIH poklonio i dostavio u Hrvatski sabor, a čije nošenje simbolizira podršku razvoju svijesti šire društvene zajednice da za nasilje nad ženama, a posebice nad ženama s invaliditetom nema opravdanja.

Cilj Kampanje koju SOIH provodi ove godine je potaknuti Republiku Hrvatsku na ratifikaciju **Konvencije protiv nasilja i uzneniranja (2019) ILO C190** koju je Opća konferencija Međunarodne organizacije rada (ILO) dana 21. lipnja 2019. godine usvojila značajnom većinom. Riječ je o Konvenciji koja ima za cilj regulirati i zabraniti nasilje i uzneniranje u svijetu rada, uključujući i rodno uvjetovano nasilje.

Ova Konvencija štiti radnike i radnice, kao i druge osobe u svijetu rada odnosno osobe koje rade neovisno o njihovom ugovornom statusu, osobe na osposobljavanju, pripravnike, naučnike, osobe

kojima je prestao radni odnos, volontere, tražitelje zaposlenja i druge. Poseban značaj ove Konvencije je ona pokriva sve sektore, bilo privatne ili javne, kako u formalnoj tako i u neformalnoj ekonomiji, bilo u urbanim ili ruralnim područjima.

Konvencija se, uz druge relevantne međunarodne dokumente poziva i na **Konvenciju o pravima osoba s invaliditetom**, podsjećajući da članice imaju važnu odgovornost za promicanje općeg okruženja nulte tolerancije na nasilje i uzneniranje kako bi se olakšala prevencija takvih ponašanja i praksi.

Međunarodna organizacija rada kroz odredbe ove Konvencije priznaje da nasilje i uzneniranje u svijetu rada utječu na čovjekovo psihološko, fizičko i seksualno zdravlje, dostojanstvo te obiteljsko i socijalno okruženje, ujedno napominjući da nasilje u obitelji može utjecati na zapošljavanje, produktivnost i zdravlje i sigurnost.

Konvencija potvrđuje da rodno utemeljeno nasilje i uzneniranje nesrazmjerno utječu na žene i djevojke te da je inkluzivni, integrirani i rodno odgovorni pristup koji se bavi osnovnim uzrocima i čimbenicima rizika, uključujući rodne stereotipe, višestruke i interseksijske oblike diskriminacije i nejednake rodno utemeljene odnose moći, ključan za zaustavljanje nasilja i uzneniranja u svijetu rada.

SOIH zagovara ratifikaciju Konvencije posebno iz razloga što su osobe s invaliditetom ranjive skupine te ih je potrebno dodatno zaštiti u svim segmentima društva, pri čemu područje rada na smije biti izostavljeno. Konvencija naglašava da nasilje i uzneniranje mogu sprječiti osobe, a posebno žene, da pristupe, ostanu i napreduju na tržištu rada. Seksualno uzneniranje i nasilje imaju ogroman utjecaj na tjelesno i mentalno zdravlje radnika i poznato je da dovode do odsustva s posla, bolesti pa čak i samoubojstva, a istraživanja pokazuju kako većina radnika koji dožive seksualno uzneniranje i nasilje su upravo žene jer ih strukturalna priroda spolne diskriminacije čini ranjivijim.

Žene s invaliditetom spadaju u ranjivu skupinu

po osnovi invaliditeta te su izloženije riziku od nasilja i višestruke diskriminacije, kako s osnove zdravstvenog stanja, tako i temeljem same činjenice što su žene. U okviru ovogodišnje Kampanje SOIH sa savezima i udrugama pojačava napore da zaštiti žene s invaliditetom od rodno utemeljenog nasilja i

C19Q

Konvencija protiv nasilja i uz nemiravanja (2019.) ILO C19Q

Što je ILO C19Q?

Međunarodna organizacija rada je 21. lipnja 2019. godine značajnom većinom usvojila Konvenciju protiv nasilja i uz nemiravanja (br. 190) i pripadajući Preporuku (br. 206).

Konvencija i Preporuka prvi su međunarodni standardi o nasilju i uz nemiravanju u svijetu rada i predstavljaju napredne i revolucionarne instrumente koji uzimaju u obzir evoluciju rada i temeljne elemente nasilja i uz nemiravanja.

Šta što je ILO C19Q važna?

- Jer nasilje i uz nemiravanje u svijetu rada:
- prijeti jednakim mogućnostima, neprihvatljivo je i nespojivo s dostopostavljenim radom
- može predstavljati kršenje ili zloupotrebu ljudskih prava
- utječe na zdravlje, dostopostavljenstvo i obiteljsko i društveno okruženje
- može onemogućiti osobama, posebno ženama, pristup, ostajanje i napredovanje na tržištu rada
- nespojivo je s promicanjem održivosti, uključujući poduzeća, steti odnosima na radnom mjestu i produktivnosti i ugledu poduzeća.

Koga štiti Konvencija?

Konvencija štiti radnike i druge osobe u svijetu rada:

- zaposlenike, kako su definirani nacionalnim zakonom i praksom
- osobe koje rade bez obzira na ugovorni status
- osobe na obuci, uključujući staziste i pripravnike
- radnike kojima je prestan radni odnos
- volontere, tražitelje posla i podnositelje zahtjeva
- pojedince koji obavljaju ovlasti, dužnosti ili odgovornosti poslodavca

Primjena Konvencije

Konvencija se primjenjuje na nasilje i uz nemiravanje u svijetu rada koje se događa tijekom rada, povezano je sa radom ili proizlazi iz njega:

- na radnom mjestu, uključujući javne i privatne prostore koji su mjesto rada
- na mjestima na kojima je radnik plaćen, koristi stanku za odmor ili objekt ili gdje koristi sanitarije, umivaonice i svlačionice
- tijekom službenih putovanja, obuke, događanja ili društvenih aktivnosti

uz nemiravanja, kako unutar njihovih domova, tako i izvan, a posebno u području rada.

Ovdje možete preuzeti [letak](#) i [tekst Konvencije](#).

Što je nasilje i uz nemiravanje?

Podrazumijeva niz neprihvatljivih ponašanja i praksi ili njihovih prijetnji, bilo da se radi o pojedinačnom slučaju ili njihovom ponavljanju, koje imaju za cilj, rezultiraju ili bi vjerojatno mogli rezultirati fizičkom, psihološkom, seksualnom ili ekonomskom povredom, a uključuje rodno utemeljeno nasilje i uz nemiravanje.

Što je rodno utemeljeno nasilje i uz nemiravanje?

To je nasilje i uz nemiravanje usmjereni na osobe zbog njihovog spola ili roda ili koje nesrazmerno pogodaju osobe određenog spola ili roda, a uključuje seksualno uz nemiravanje.

Koji je značaj ratifikacije Konvencije C19Q?

Konvencija će stupiti na snagu 25. lipnja 2021., što je godina dana nakon ratifikacije dviju država članica Međunarodne organizacije rada.

Ratifikacijom Konvencije članica se obvezuje da će postaviti, promicati i osigurati svima pravo na svjet rada bez nasilja i uz nemiravanja te da će usvojiti inkluzivni, integrirani i rodno odgovorni pristup prevenciji i uklanjanju nasilja i uz nemiravanja u svijetu rada.

Države koje ratificiraju Konvenciju podnose redovna izvješća na razmatranje o primjeni Konvencija i Preporuka.

Ratificirane konvencije, kao i preporuke trebale bi postati osnova za poboljšanje nacionalnog zakonodavstva, propisa i provedbe. Drugim riječima, ratifikacija, iako od vitalnog značaja, ima puni utjecaj samo kada se Konvencije primjenjuju i provode.

Zajednica saveza osoba s invaliditetom Hrvatske - SOIH

Zajednica saveza osoba s invaliditetom Hrvatske - SOIH u okviru Kampanje „16 dana aktivizma protiv nasilja nad ženama“ (25 studenoga do 10. prosinca 2020.) zagovara ratifikaciju Konvencije protiv nasilja i uz nemiravanja (2019.) od strane Republike Hrvatske.

Ovdje možete pronaći podatke o ratifikaciji ILO C190 Konvencije:
https://www.ilo.org/dyn/normlex/en/f?p=NORMLEXPUB:1130:0::NO::P11300_INSTRUMENT_ID:399810

Bez nasilja nad ženama s invaliditetom

Povodom Međunarodnog dana borbe protiv nasilja nad ženama - 25. studenoga 2020. Europski forum osoba s invaliditetom (EDF) objavio je [Mišljenja i preporuke](#) kojima želi podsjetiti institucije EU na nesigurnu situaciju žena i djevojaka s invaliditetom koje se suočavaju s nasiljem.

EDF podsjeća da:

- Konvencija UN – a o pravima osoba s invaliditetom, koja je u Europskoj uniji na snazi od 22. siječnja 2011., u preambuli navodi da su žene i djevojke s invaliditetom u većem riziku, kako unutar svojih domova tako i izvan njih, od nasilja, ozljedivanja ili zlostavljanja, zapostavljanja ili nesavjesnog postupanja, maltretiranja ili izrabljivanja
- Agenda 2030. kroz Cilj 5. održivog razvoja nastoji zaustaviti sve oblike diskriminacije žena i djevojaka i eliminirati sve oblike nasilja nad ženama i djevojkama u javnoj i privatnoj sferi, uključujući trgovinu ljudima i seksualno iskorištavanje
- su Konvenciju Vijeća Europe o sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji (Istanbulска konvencija) ratificirale trideset i četiri europske zemlje, uključujući dvadeset i jednu članicu Europske unije
- Direktiva Europske unije 2012/29 / EU od 25. listopada 2012., kojom se uspostavljaju minimalni standardi o pravima, potpori i zaštiti žrtava kaznenih djela, zahtijeva ciljanu i integriranu potporu žrtvama
- Europska komisija u okviru Strategije ravnopravnosti spolova 2020. - 2025. prepoznaje da je za žene sa zdravstvenim problemima i invaliditetom vjerojatnije da će doživjeti razne oblike nasilja i obvezuje Komisiju na razvijanje i financiranje mjera za borbu protiv zlostavljanja, nasilja, prisilne sterilizacije i prisilnih pobačaja.

EDF navodi kako je 2020. godina obilježena neočekivanim izbijanjem pandemije COVID-19, a tom prilikom su na vidjelo izašla kršenja

ljudskih prava s kojima se suočavaju tisuće žena i djevojaka s invaliditetom. Stoga EDF povodom Međunarodnog dana borbe protiv nasilja nad ženama poziva na:

- provedbu istraživanja o nasilju nad ženama i djevojkama s invaliditetom od strane Europskog instituta za ravnopravnost spolova, u partnerstvu s Europskom komisijom i državama članicama EU, koje će olakšati procjenu trenutnih pravnih, administrativnih i političkih mjera potrebnih za zaštitu i oporavak žrtava te će uzeti u obzir konkretni rizik i otežavajuće čimbenike kao što su ograničenje poslovne sposobnosti, institucionalizacija, siromaštvo, ruralnost, dob i vrsta invaliditet.
- osiguravanje dostupnosti skloništima i programima podrške ženama žrtvama nasilja te provedbu kampanja za podizanje svijesti uz dostupnost informativnog materijala
- osiguravanje pristupa pravosuđu ženama i djevojkama s invaliditetom uz održavanje zaštitnih mjera te osiguravanje pristupa informacijama, kao i ljudsku i tehnološku podršku
- učinkovit nadzor ustanova, centara za mentalno zdravlje i drugih institucija kako bi se spriječili slučajevi zanemarivanja, zlostavljanja, zlostavljanja i nasilja
- poboljšanje programa edukacije o nasilju nad ženama i djevojkama s invaliditetom za djelatnike u području pravosuđa, zdravstva i socijalne skrbi te ostale stručnjake koji se bave pitanjima rodno utemeljenog nasilja
- razvoj protokola koordinacije ključnih sudionika uključenih u rješavanje rodno utemeljenog nasilja nad ženama (socijalnih službi, zdravstvenih službi i dr.).

EDF naglašava da pokret osoba s invaliditetom, a posebno reprezentativne organizacije žena s invaliditetom, mogu u ovom području pružiti značajnu pomoć.

Prava žena i djevojčica s invaliditetom prepoznata u trećem Akcijskom planu EU za ravnopravnost spolova

Dana 25. studenoga 2020. Europska komisija i visoki predstavnik Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku predstavili su [treći Akcijski plan Europske unije za ravnopravnost spolova](#), nazvan GAP III., koji će promovirati ravnopravnost spolova i osnaživanje žena kroz sve vanjske akcije Europske unije od 2021. do 2025. godine.

Cilj novog Akcijskog plana je ubrzati napredak u osnaživanju žena i djevojčica te očuvati postignuća u pogledu rodne ravnopravnosti ostvarena tijekom 25 godina od donošenja Pekinške deklaracije i njezine Platforme za djelovanje. Akcijskim planom osigurava se okvir politike EU-a s **pet stupova djelovanja** kako bi se ubrzao napredak u ispunjavanju međunarodnih obveza i izgradio svijet u kojem svatko ima prostora za uspjeh.

Visoki predstavnik Josep Borrell izjavio je: „Jamčenje jednakih prava svima osnažuje naša društva. Zbog toga su bogatija i sigurnija. To je činjenica koja nadilazi načela i moralne obvezu. Sudjelovanje žena i djevojčica u donošenju odluka i njihovo postavljanje na vodeće položaje nužni su za demokraciju, pravdu, mir, sigurnost, blagostanje i zeleniji planet. Ovim novim Akcijskim planom za rodnu ravnopravnost zalažemo se za veći i brži napredak prema rodnoj ravnopravnosti.“

Povjerenica za međunarodna partnerstva Jutta Urpilainen izjavila je: „Snažniji angažman u području rodne ravnopravnosti ključan je za održiv globalni oporavak od krize uzrokovane pandemijom bolesti COVID-19 i izgradnju pravednijih, uključivijih i naprednijih društava. Žene i djevojčice najviše su pogodjene pandemijom i moraju imati prednost po pitanju oporavka. Komisija je rodno osjetljiva i geopolitički orijentirana, stoga je naš cilj bliže surađivati s državama članicama, kao i sa svim partnerima, u izgradnji istinski rodno ravnopravnog društva.“

Pet stupova djelovanja prema GAP III:

- uključivanje rodne ravnopravnosti kao prioriteta u sve vanjske politike i akcije
- putokaz za suradnju sa dionicima na nacionalnoj, regionalnoj i multilateralnoj razini, uključujući organizacije civilnog društva

- pojačavanje djelovanja u strateškim tematskim područjima, poput slobode od svih oblika rodno uvjetovanog nasilja; seksualno i reproduktivno zdravlje i prava; ekonomska i socijalna prava i osnaživanje djevojaka i žena; ravnopravno sudjelovanje i vodstvo; žene, mir i sigurnost; zelena tranzicija i digitalna transformacija.
- institucije EU-a koje daju primjer te
- uključuje mehanizam praćenja za izvještavanje i komuniciranje o rezultatima, povećavajući javnu odgovornost, osiguravajući transparentnost i pristup informacijama.

Europski forum osoba s invaliditetom (EDF) pozdravlja GAP III jer doprinosi ispunjenju obveza Europske unije prema UN Konvenciji o pravima osoba s invaliditetom i Ciljevima održivog razvoja i Agendi 2030., posebno Cilju 5. o rodnoj ravnopravnosti. GAP III naglašava da bi prava žena s invaliditetom trebala biti srž buduće strategije o pravima osoba s invaliditetom.

EDF čestita Europskoj uniji na zauzimanju intersektorskog pristupa u GAP III fokusirajući se na žene u najnepovoljnijem položaju budući da plan prepoznaje specifične izazove s kojima se suočavaju žene i djevojke s invaliditetom i zaštitu koju im pruža Konvencija. GAP III prepoznaje da su žene i djevojke s invaliditetom posebno izložene riziku od rodno uvjetovanog nasilja, da djevojke s invaliditetom nemaju pristup školovanju, a žene s invaliditetom suočavaju se s nepristupačnim informacijama i preprekama u pristupu zdravstvu i uslugama.

Prilikom predstavljanja Akcijskog plana potpredsjednica EDF - a i stručnjakinja Odbora UN - a za uklanjanje diskriminacije žena **Ana Peláez Narváez** naglasila je kako su „žene s invaliditetom također žene i želimo biti uključene u sve unutarnje vanjske politike EU-a o ravnopravnosti spolova“.

Naglasila je potrebu da EU prikupi i razvrsta podatke prema spolu, dobi i vrsti invaliditeta i pruži sustavnu podršku zemljama partnerima u tom pogledu, korištenjem postojećih alata, uključujući **upitnik** Washingtonske grupe za statistiku invaliditeta.

Ujedinjeno Kraljevstvo: 25 godina Zakona o diskriminaciji zbog invaliditeta

Povodom obilježavanja 25. godišnjice postojanja Zakona o diskriminaciji zbog invaliditeta u Ujedinjenom Kraljevstvu, BBC je objavio intervju sa osobama koje su se borile za njegovo donošenje ili imaju iskustva u njegovoj primjeni. Iako zakon nikada neće biti čarobni odgovor na sve probleme osoba s invaliditetom, u članku se ističe da je on učinio jednu vrlo važnu stvar - otvorio je put radikalnoj promjeni društvenog koncepta života osoba s invaliditetom. Umjesto da se na osobe s invaliditetom gleda kao na tragične žrtve, prihvaćeno je da one nisu mogle napredovati zbog okruženja i društvenih stavova koji onesposobljuju.

Sadašnja članica Parlamenta Jane Campbell ističe kako se devedesetih godina uključila u prosvjede za politiku invaliditeta nakon što je otpuštena s volonterskog posla jer fizički nije mogla koristiti pisaču mašinu. To joj je, kako kaže, zadalo bijes koji joj je pomogao da postane radikalna aktivistica za zaštitu prava osoba s invaliditetom.

Zakon o diskriminaciji zbog invaliditeta i Zakon o ravnopravnosti izdržali su test vremena i pružaju snažan i izravan pravni okvir koji štiti osobe s invaliditetom od nepravednog postupanja. Cijeli članak možete pročitati [ovdje](#).

Izvještaj CEPEJ-a „Europski pravosudni sustavi“

Komisija Vijeća Europe za ocjenu učinkovitosti pravosuđa (CEPEJ) objavila je 8. Izvješće (2020.) „Europski pravosudni sustavi“ (prema podacima za 2018.). Prvi dio Izvješća nosi naslov „Tablice, grafikoni i analize“, a drugi dio „Profil država“. Izvješće naglašava neke trendove koji se tiču pravosudnih sustava na europskoj razini i šire. Sadrži kvantificirane, komentirane i analizirane podatke o funkciranju pravosudnih sustava 45 europskih država i 3 države promatrače (Maroko, Izrael i Kazahstan), što omogućuje mjerjenje učinkovitosti i kvalitete svake od njih.

Izvješće CEPEJ-a po prvi put sadrži „profile zemalja“ koji osim općenitih podataka vezanih za ljudske i finansijske resurse, plaće sudaca i tužitelja,

kvalitativne informacije o njihovom zapošljavanju i napredovanju, uporabi informacijskih tehnologija u pravosudnim sustavima, obuhvaćaju i napredne pokazatelje učinkovitosti.

Ovo Izvješće zamišljeno je prije svega kao alat za javnu politiku usmjerenu na poboljšanje učinkovitosti i kvalitete pravosuđa, kako bi omogućilo kreatorima politike, pravnicima, istraživačima, kao i onima koji su zainteresirani za funkcioniranje pravosuđa u Europi i šire, pristup informacijama potrebnim da bi mogli razumjeti, analizirati i reformirati pravosudni sustav. Cjelokupno izvješće možete pogledati [ovdje](#).

Izvješće o dugoročnim posljedicama COVID - 19 krize

Nizozemsko Znanstveno vijeće za vladinu politiku objavilo je Izvješće pod naslovom „Ranjivost i otpornost“, s ciljem pružanja potpore Vladi i Parlamentu u borbi protiv posljedica izbjivanja koronavirusa. Znanstveno vijeće uočilo je nesrazmjerne ekonomski i zdravstvene rizike koji utječu na ranjive skupine, kao i borbu poduzeća da apsorbiraju šok i posljedice krize te negativne učinke pandemije na međunarodnu suradnju.

U Izvješću su predstavljene smjernice koje mogu pomoći u rješavanju primijećenih „ranjivosti“. Znanstveno vijeće navodi da je **ključni zadatak Vlade ojačati otpornost nizozemskog društva**, no ističe da Vlada to ne može sama te da jačanje otpornosti „zahtijeva spremnost pojedinaca, poduzeća, organizacija i država da žrtvuju vlastite interese radi zajedničkog interesa.“

Neki od **ključnih zaključaka i smjernica** sadržanih u Izvješću su:

- Kriza je donijela značajan porast troškova te su **pravedna raspodjela troškova i uravnotežen pristup održavanju javnog duga** ključni za održavanje gospodarskog sustava i društvene kohezije.
- U pogledu budućnosti globalizacije Znanstveno vijeće ističe da se **široka međunarodna međuovisnost pokazala rizikom tijekom krize**.
- Kriza je otkrila koliko Nizozemska ovisi o Europi. **Oporavak u drugim zemljama članicama EU doprinijet će oporavku u Nizozemskoj**.
- **Mogućnosti na polju digitalnih usluga i metoda rada** pokazale su se većima nego što se ranije moglo zamisliti, što zahtijeva dublje razumijevanje digitalnih tehnologija kao i mjere opreza.
- **Vodeću ulogu ima Vlada** koja u ovim okolnostima mora davati smjernice i

poduzimati značajne intervencije.

- Kriza je posebno **teško utjecala na radnike koji rade u fleksibilnim oblicima zapošljavanja**. Otkrila je potrebu za većom ravnotežom na fleksibilnom tržištu rada i reviziju sustava socijalne sigurnosti.
- **Granica između "javnog" i "privatnog"** pokazala se manje jasnom nego što se pretpostavlja prije krize. To zahtijeva kritičku procjenu načina na koji je poslovanje poduzeća ugrađeno u društvo.
- **Postoje razlike u otpornosti i sposobnostima ljudi da se nose sa situacijom.**

Iz ovog područja izdvajamo:

Kriza je posebno teška za one ljude koji su već od ranije u neizvjesnoj situaciji, a potrebna je posebna osjetljivost u pogledu dugoročnog utjecaja krize na ranjive skupine. Istodobno, pojavljuju se nove ranjive skupine: ljudi koji se trenutno suočavaju s određenim socijalnim, psihološkim ili fizičkim izazovima.

Zdravstvena kriza uglavnom pogađa starije osobe i one s postojećim zdravstvenim problemima. Čini se kako su osobe s postojećim zdravstvenim rizicima (posebno pretilošću) u povećanom riziku od ozbiljnih simptoma i težeg narušavanja zdravlja uslijed zaraze koronavirusom, a što bi moglo imati ozbiljne posljedice na njihov budući društveni i ekonomski položaj te sudjelovanje na tržištu rada.

Kao šira posljedica odgovora na koronavirus pokazalo se stvaranje napetosti, posebno među ranjivim skupinama. Jedna studija pokazala je da se povećala nesigurnost, posebno među ljudima s nižim razinama obrazovanja, starijim osobama, osobama s ograničenim obrazovanjem, užom socijalnom mrežom, osobama s niskim primanjima ili primateljima naknada iz sustava socijalne skrbi, osobama koje imaju dugovanja kao i onima s lošijim

zdravstvenim stanjem. Istraživanje pokazuje da kapacitet tih ljudi da se nose s neuspjesima nije dovoljan da se nose s posljedicama ove krize.

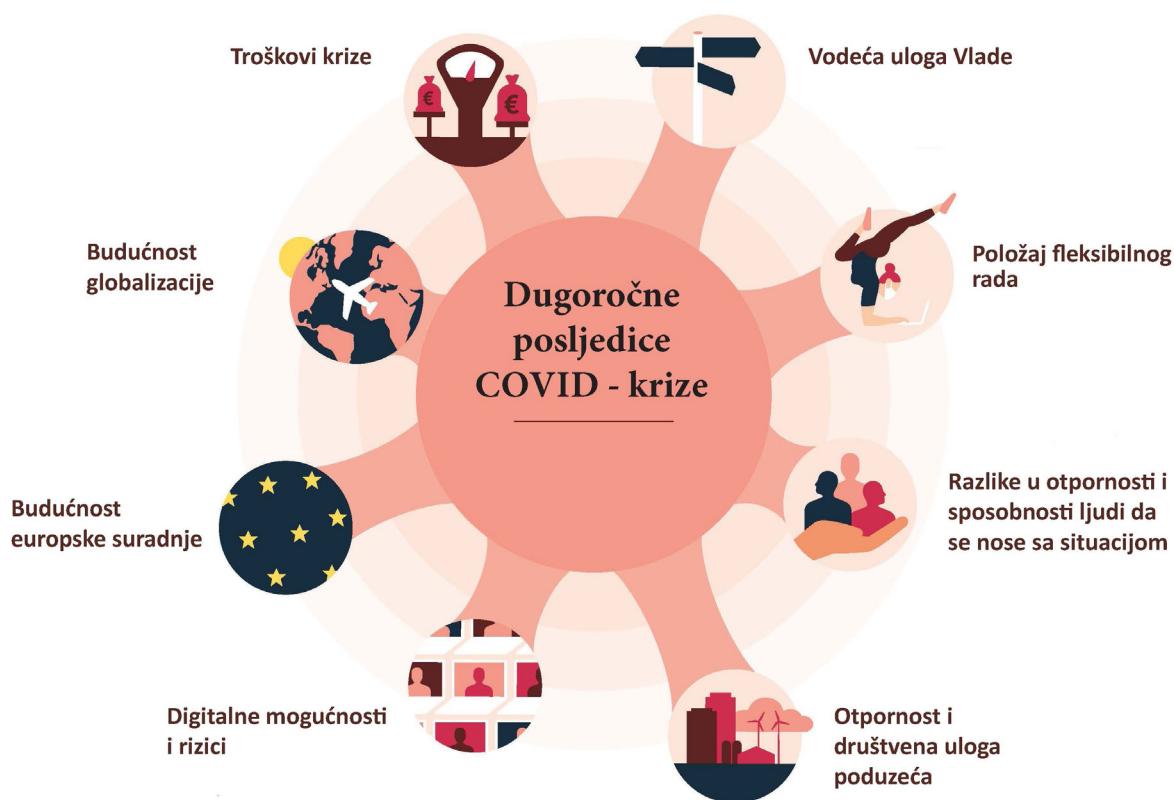
S druge strane, pojavljuju se i 'nove' ranjive skupine, poput ljudi s prosječnim primanjima čiji je položaj na (fleksibilnom) tržištu rada trenutno vrlo neizvjestan.

Istraživanje navodi kako je važno pitanje u kojoj su mjeri ranjive skupine sposobne nositi se sa situacijom kada su na snazi pravila fizičkog distanciranja.

Uz to, postoji opasnost od (daljnje) izolacije ukoliko se ljudi boje izlaziti zbog zdravstvenih rizika i ako se boje primiti posjetitelje u svoj dom ići u posjet drugima. To bi moglo otežati ljudima

s zdravstvenim rizicima pronalazak izlaza iz ranjivog položaja. Tu je i pitanje do koje mjere bi Vlada trebala ograničavati slobodu kretanja ljudi iz razloga javnog zdravlja. Primjerice, izoliranje domova za starije osobe zbog rizika po fizičko zdravlje stanovnika ima ozbiljan i negativan utjecaj na te iste stanovnike u obliku naglog povećanja usamljenosti pa Znanstveno vijeće navodi kako je nužan cjelovit pogled na zdravstvenu zaštitu - u kojoj je kvaliteta života najvažnija.

Cjelokupno Izvješće dostupno je [ovdje](#).

Koronavirus: hrvatska mobilna aplikacija povezuje se u EU pristupnik

U mjesecu studenom 2020. na snagu je stupila **Odluka o uspostavi prekogranične interoperabilnosti mobilne aplikacije za obavještavanje korisnika o izloženosti COVID - 19 u svrhu javnozdravstvenog interesa praćenja i suzbijanja zaraznih bolesti** (*Narodne novine 125/20*).

Kako bi se u potpunosti iskoristio potencijal aplikacija za praćenje kontakata i upozoravanje kojima je cilj prekinuti lanac zaraze koronavirusom i spasiti živote, Europska komisija je na poziv država članica EU-a uspostavila sustav na razini Unije kojim se osigurava interoperabilnost – takozvani „pristupnik“. Do 31. prosinca 2020.

poduzet će aktivnosti za povezivanje hrvatske mobilne aplikacije za obavještavanje korisnika o izloženosti COVID-19 na EU federacijski pristupnik (*European Federation Gateway Service, EFGS*).

Uspostavom prekogranične interoperabilnosti među istovjetnim službenim mobilnim aplikacijama država članica EU osigurat će se pravovremena razmjena digitalno obrađenih, pseudonimiziranih osobnih podataka u svrhu brze i precizne razmjene anonimnih informacija.

